

PIŚMIENNICTWO

Abromeit J., Neuhoff W., Steffen H. 1898–1940. *Flora von Ost- und Westpreussen*. Preuss. Bot. Verl., Berlin–Königsberg.

Kaczanowski F., Kruszelnicki J. 1991. *Nowe stanowisko chamedafne północnej*. Przynr. Pol. 4: 6.

Kruszelnicki J. 1993. *Chamaedaphne calyculata* (L.) Moench – *chamedafne północna*. W: *Polska czerwona księga roślin* (red. Zarzycki K., Kaźmierczakowa R). Inst. Bot. im. W. Szafera PAN i Inst. Ochr. Przynr. PAN, Kraków.

Rzadkie i zagrożone grzyby wielkoowocnikowe stwierdzone w Nadwarciańskim Parku Krajobrazowym

Dotychczas na terenie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego nie prowadzono żadnych badań mikologicznych. Jedynie występowanie kilku gatunków ma dokumentację w formie krótkich informacji o pojedynczych stanowiskach (Winiecki, Brzeg 1995, Krupa 1998, Krupa K., Krupa A. 1998).

Tab. 1. Rzadkie i zagrożone gatunki grzybów wielkoowocnikowych stwierdzone w Nadwarciańskim Parku Krajobrazowym

Gatunek	Kategoria zagrożenia	Środowisko	Oznaczenie na ryc. 1
Borowik szlachetny <i>Boletus edulis</i>	V	bór sosnowy	1
Borowik sosnowy <i>B. pinophilus</i>	I	bór sosnowy	2
Pieprznik jadalny <i>Cantharellus cibarius</i>	I	bór sosnowy	3
Szczecinkowiec tabaczkowy <i>Hymenochaete tabacina</i>	R	łozowisko	4
Czubajka kania <i>Macrolepiota procera</i>	I	las osikowy	5
Smardz jadalny <i>Morchella esculenta</i>	V	łęg zboczowy	6
Sarniak dachówkowaty <i>Sarcodon imbricatus</i>	V	bór sosnowy	7
Skórnik aksamitny <i>Stereum subtomentosum</i>	R	ols porzeczkowy	8
Gąska zielona <i>Tricholoma equestre</i>	I	bór sosnowy	9

V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie, I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu

Ryc. 1. Stanowiska rzadkich i zagrożonych grzybów wielkoowocnikowych dotychczas stwierdzonych w Nadwarciańskim Parku Krajobrazowym (numeracja jak w tab. 1). – Stations of rare and endangered macrofungi noted so far in the Nadwarciański (On the Warta River) Landscape Park (numbers see Tab. 1)

Obserwacje grzybów prowadzone na tym terenie w trakcie innych badań wykazały obecność 9 gatunków grzybów wielkoowocnikowych rzadkich i zagrożonych wyginięciem w Polsce (wg Wojewoda, Ławrynowicz 1992). Wykaz tych gatunków przedstawiono w tab. 1, rozmieszczenie znanych stanowisk na ryc. 1.

Ponadto z gatunków objętych całkowitą ochroną stwierdzono tu smrotnika bezwstydnego *Phallus impudicus* i purchawicę olbrzymią *Langermannia gigantea* (Winięcki, Brzeg 1995).

Stanowiska większości wymienionych gatunków nie są obecnie chronione, poza tym, że znajdują się w parku krajobrazowym. Stanowisko smardza jadalnego znajduje się w obrębie użytku ekologicznego (Krupa 2000). Niezbędne są dalsze badania grzybów, a w pierwszym rzędzie inwentaryzacja cennych gatunków oraz określenie zasad ich ochrony.

Adam Krupa, Katarzyna Krupa

PIŚMIENNICTWO

Krupa A. 1998. Stanowiska skórnika aksamitnego *Stereum subtomentosum* w okolicach Zagórowa. Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski 3 (5): 167.

Krupa A. 2000. Użytki ekologiczne w Nadwarciańskim Parku Krajobrazowym. Chrońmy Przyr. Ojcz. 56, 2: 83–89.

Krupa K., Krupa A. 1998. *Smardz jadalny Morchella esculenta w Nadwarciańskim Parku Krajobrazowym*. Przegł. Przyr. 9, 4: 87–88.

Winiecki A., Brzeg A. 1995. *Dokumentacja przyrodnicza projektowanego Pyzdrskiego Parku Krajobrazowego w dolinie środkowej Warty (woj. konińskie)*. Maszynopis, WFOŚiGW w Koninie, OTOP, Poznań–Gdańsk.

Wojewoda W., Ławrynowicz M. 1992. *Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych zagrożonych w Polsce*. W: *Lista roślin zagrożonych w Polsce* (red. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z.). Instytut Botaniki im. W. Szafera, PAN, Kraków.

RECENZJE

Romuald Olaczek: *Przyroda Polski pod ochroną*, zdjęcia: Włodzimierz Łapiński oraz archiwum Wydawnictwa LOP. Wydawca: Zarząd Główny Ligi Ochrony Przyrody – Wydawnictwo, Warszawa 1998.

Tę piękną książkę, bogato ilustrowaną doskonale dobranymi, barwnymi fotografiami, można niestety tylko otrzymać od Autora albo zamówić w Wydawnictwie (ul. Tomka 37/2, 00-355 Warszawa).

Wszyscy miłośnicy przyrody znajdą w niej coś dla siebie. Napisana jasno i rzeczowo zawiera wiele cennych informacji na temat polskiej przyrody. Świadczy o tym już sam spis treści (załączony na s. 106 niniejszej recenzji). Jeżeli mi czegoś brak w tej książce, to jedynie mapy rozmieszczenia w Polsce parków narodowych oraz krótkiej informacji o Autorach z ich zdjęciami.

Romuald Olaczek, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, znany badacz, całym sercem zaangażowany w działalność na rzecz ochrony przyrody ojczyzny, jest członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody i jej byłym przewodniczącym. Włodzimierz Łapiński to znany fotografik.

Nie dopatrzylem się w książce usterek, jedynie podpisy pod kilku fotografiami są niekompletne lub błędne: s. 16 (części głównej) – roślina podpisana jako warzucha jest warzuchą polską, s. 37 – fotografia przedstawia nie niepylaka apollo, lecz niepylaka mnemozynę (potwierdził to prof. Z. Witkowski, który doskonale zna te motyle i ich biologię). Mgr J. Smykła zwrócił też uwagę na fotografię w aneksie: s. 14 – fotografia podpisana jako sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* przedstawia w rzeczywistości sieweczkę obroźną *Charadrius hiaticula*, s. 13 – prawidłowa nazwa gatunku podpisanego jako orzeł krzykliwy *Aquila pomarina* to orlik krzykliwy *Aquila pomarina*.

Kazimierz Zarzycki